

De skulle vide, hvordan jeg havde det

Stress: Gitte Als har været der, hvor stress ikke "bare" er at have travlt - men en undtagelsestilstand, hvor kroppen kaster håndklædet i ringen. Hun har sat ord på - er stået frem med det, selvom det kræver vovemod i en tid, hvor det helst er succeserne, der skal eksponeres. Og hun er kommet ud på den anden side, hvor overskuddet igen er begyndt at krybe frem og være med til at give fokus på andre ting i livet end lige arbejdet.

Solsorten sang ikke den morgen, Gitte vågnede og troede, hun skulle dø. At det hele var slut.

Hjernen havde en tid befundet sig langt oppe i det røde felt. Men nu tog resten af kroppen over og hjalp til med at sige stop.

Det var en weekend. Oktober 2007. Om det var lørdag eller søndag fortøner sig i den undtagelsestilstand, hendes krop var sat i. Men vagtlægen kom - og fra det punkt var der kun én vej: Fremad.

September 2008. Sensommeren trækker sine støvede solstråler ned i haven ved huset i den lille by syd for Aalborg. Gitte Als er krøbet mageligt tilrette i stolen. Gravhunden Dina er hoppet op til hende og har som så ofte før fundet sig en lomme af lunhed i solen hos Gitte. Hvor Dina får minutter før, da vi ringede på døren, hoppede begejstret op for at hilse på og mærke sig den fremmede duft, er det nu roen, der har taget over.

"Her har vi siddet mange gange det seneste års tid - og vi har gået mange ture sammen. Hun har været rigtig god", fortæller Gitte, som har sagt ja til, at vi er kommet forbi for at høre hendes historie - og hvordan det har været at stå frem i Dansk Told & Skat med det ærlige budskab om, hvordan det er, når succesen krakelerer.

For da det var sket - da stressen havde sat hende ud af spillet for en tid - valgte hun at skrive sin historie. Først og fremmest for at få

luft. Men også for at være med til at bryde det tabu, der kan være omkring at få stress. Hun skrev den - og hun sendte den til Dansk Told & Skat, hvor den blev bragt i decembernummeret i 2007. Den del af historien har Gitte allerede fortalt med styrke og autenticitet, så det er mere, hvad der gik forud - og hvad der fulgte - vi er kommet for at snakke om.

En ond cirkel

Gitte havde et godt arbejdsområde - materiel kontrol på virksomhedsregistrerings- og restanceområdet. Hun var glad for opgaven. Problemet var bare, at hun var alene om den ved Skattecenter Aalborg.

"Jeg trivedes med opgaven, nød hver eneste opgave - og var god til den. Fik lov til at udfordre mig selv. Der var bare for meget at lave."

Jo mere Gitte kom ind i arbejdsopgaven, jo større blev hendes faglige netværk rundt omkring i SKAT - og jo flere gange ringede telefonen.

"Det var som at løbe, løbe og løbe - man kom bare ingen steder. Der blev mere og mere - og jeg var ikke god til at sige stop."

Efter fusionen havde Gitte også fået en ny leder med kommunal baggrund, som ikke kendte til hendes arbejdsopgave. Hvor hendes tidligere leder havde været god til at sige: "Nu skal du passe på", manglede der nu de advarsler.

"Når du bliver god til en ting, så får du også meget at lave. Jeg tog arbejde med hjem om aftenen - og ville ikke skrive det på afspadsering. Det var en ond cirkel."

Forfra med Karin

Efter kroppen havde rejst det hvide flag, blev Gitte sygemeldt i tre uger - inden hun begyndte igen på halv tid.

Det var først og fremmest Karin Fenhann fra Personalerådgivningen, som hjalp Gitte igang igen. Snakkede. Lyttede. Var lige der i den an-

Foto: FREE PRESS/Claus Thøstet

Gravhunden Dina var klar, da Gitte havde behov for at hive stikket ud for en stund – og var med til at give ro.

den ende af telefonen med sin varme og menneskeforstand. Men først og fremmest hjalp hun Gitte med "Planen", som skulle bringe hende tilbage på arbejdet igen.

For første gang siden skoletiden, blev Gittes dag nu lagt i skema. Mellemsvære sager mellem 8 og 10. Pause mellem 10 og 10.30. Og så videre. Sådan blev lagt en plan for hele arbejdsdagen, så der kom balance i tingene.

Gitte har derfor også svært ved at skjule skuffelsen over, hvordan hun blev mødt, da hun vendte tilbage efter de tre uger.

"Jeg hørte kun: "Nu skal du passe på dig selv." Men ikke nogen hjælp til at komme videre."

Og Gitte giver heller ikke så meget for de "stressvejledere" i SKAT, som har været på kursus i stresshåndtering.

"Det er søde og dejlige kolleger, der virkelig ønsker at gøre en forskel, men jeg synes ikke, det fungerer særlig godt. De har ikke de faglige kompetencer på det psykologiske område. De er gode til at snakke, men risikoen for at åbne en masse "døre", de ikke formår at lukke igen, er overhængende og kan i værste fald gøre mere skade. De har ingen beslutningsmyndighed - derfor er det et område, hvor lederne skal være deres ansvar bevidst og selv tage hånd om personalet."

Karin Fenhann i Personalerådgivningen har Gitte til gengæld kun rosende ord til. Hun har stadig kontakt til Gitte - de taler sammen en gang om måneden - og hjælper med gode råd. "Karin har bl.a. lært mig, at jeg skal passe på mig selv - for der er ingen andre, der gør det."

Det ærlige budskab

For et års tid siden - da hun langsomt begyndte at komme ovenpå igen - satte Gitte sig ned og skrev.

"Jeg havde bare så mange ord i hovedet, som skulle ud. Vi kan alle gå rundt og være stressede og have ting, der gør ondt. Men vi siger det bare ikke. Bange for ikke at få løntillæg, bange for at fremstille os selv som dagligdagens fiaskoer. Derfor hører vi kun om alle succeserne. Når man snakker i frokostpausen, er det jo som at læse "Vox". Men jeg tænkte: De skal vide, hvordan jeg har det!"

Gitte vovede det - og sendte sit indlæg, som blev bragt under "Min Mening". Det gav så mange reaktioner - breve, mails, postkort og telefonopkald - at hun aldrig havde drømt om det. Og invitationer om alt fra kaffe i Karrebæksminde til ferieophold på Bornholm.

Stort set alle reaktioner var positive. Negative var der ikke mange af - og mest fra ledelsen, hvor nogen nøjedes med bemærkningen: "Nå, du har nok skrevet i vores blad..."

"Enkelte har dog også sagt: Det er nok fordi, du er enlig mor og er så involveret i fodbold og al muligt!", fortæller Gitte - og tilføjer undren-

de, at nogen åbenbart mener, at det er udtryk for, at man ikke har styr over sit liv og derfor bliver stresset.

“Men jeg er glad for, at jeg valgte at stå frem med det.”

Gitte skrev en gang til. Om “Planens fallit”, da den virkelige verden på skattecentret viste sig ikke at stå helt mål med alle de gode intentioner om at få støtte og komme tilbage til en fornuftig arbejdsdag.

“Der er stadig travlt - om ikke endnu mere end før. Nu skal SKAT så have en ny struktur. Men der kommer ikke flere ressourcer - og alle kan se, det ikke hænger sammen.”

Igen havde Gitte et budskab, der skulle ud - og viljen til at kæmpe mod den afmagt, der ellers rammer mange i SKAT.

Valgte ny opgave

I begyndelsen af 2008 fik Gitte nye arbejdsopgaver. Ganske vist var hun ked af at måtte sige farvel til den materielle kontrol - og stå tilbage med en masse kompetence på området, som hun ikke længere har brug for. Men da der blev en plads ledig i “københavneropgaven” i Aalborg, slog hun til og meldte sig frivilligt. I dag er hun derfor med til at lave inddrivelse overfor restanter, der bor i København - fordi der mangler fogeder ved Skattecenter København til at løse opgaven.

“Det er lappeløsning - og jeg kan godt forstå, hvis de er frustrerede derovre. Vi sidder dybest set og giver dem mere arbejde på nogle områder, fordi de ikke er nok”, siger Gitte - som fortæller, at den fysiske kontakt til restanterne af gode grunde ikke kan ske i Aalborg, og den derfor bliver “læst over på” de fogeder i København, som i forvejen er for få. Der var et forslag om, at der skulle etableres et udgående team fra Aalborg, som en gang om måneden kunne tage til København og klare tilsigelserne i de sager, der er flyttet til Aalborg.

“Vi havde også en forventning om, at vi fik lov - men så “døde” økonomien i SKAT”, tilføjer Gitte.

Overskuddet tilbage

Men hvordan har Gitte det i dag?

“Det går godt - rigtig godt. Jeg tager ikke arbejde med hjem længere - med mindre jeg har en aftale om at arbejde hjemme. Og så har jeg

fået overskud til at bruge hovedet til andet end arbejdet.”

Gitte her også fået en anden afdelingsleder, Hanne Lundgaard, som hun er meget glad for.

“Hun giver mig lov til at prøve andre ting - er utrolig lydhør for forslag - og gør, at jeg får lov til at bruge min faglighed og udfordre min hjerne.”

Men det er ikke kun SKAT, der nyder godt af, at Gitte er kommet ovenpå igen. Hun er blevet tilknyttet en skole for adfærdsvanskelige børn som omsorgsperson. Det betyder, at Gitte ind i mellem bruger noget af sin fritid på at være noget for et barn, som har det svært med livet, og som har et behov for at have kontakt til en anden voksen end pædagoger og familie.

“Det flytter fokus - og får mig da også til at overveje, om jeg i virkeligheden er på den rigtige hylde”, siger Gitte - og tilføjer, at hvis det ikke lige var fordi, at “praktiske” ting som økonomi og alder sætter nogle begrænsninger, så kunne hun faktisk godt tænke at læse til pædagog.

“Jeg har dyb respekt for de mennesker, der kan håndtere unge, som har det svært i livet.”

Gitte har også startet det, hun kalder “Alsevent”.

“Det er for sjov og ballade - men jeg regner da med, at jeg skal leve af det en gang”, griner hun.

Her kan venner, par, enlige - med og uden børn - mødes til forskellige aktiviteter.

“Det er en personlig, social udfordring for de enkelte deltagere - og ment som alternativ til værtshus- og cafemiljøet. Man kan mødes til koncerter, træklatrung i skoven, bliv en endnu smukkere kvinde, spinning og saunagus, fyraftstenshygge - ja, det er blot et lille udpluk af den kommende kalender”, fortæller Gitte - og tilføjer: “Nu har jeg fået lidt overskud - og så vil jeg også have det lidt sjovt i mit liv!”

Da Gitte for nogle år siden var syg af cancer blev solsorten i haven hendes lille, livgivende ven, som kom til hende en tidlig morgen og viste, at livet også kan gå fremad. Den var der også, da hun gik ned med stress. Og den er der stadig.

“Den har altid stået for mig som liv, for den er her hele året - og så synger den så fantastisk. Den vælger sig altid det højeste sted”, siger Gitte - og kigger op i naboens træer.

“Og så tror jeg, det er en han”, tilføjer Gitte - og klør Dina på maven.

Gittes egen historie - fra Dansk Told & Skat nr. 11/2007.

“

Jeg havde bare så mange ord i hovedet, som skulle ud. Vi kan alle gå rundt og være stressede og have ting, der gør ondt. Men vi siger det bare ikke.

”